

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ГЛУХІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО
Педагогічною радою
Відокремленого структурного
підрозділу «Професійно-
педагогічний фаховий коледж
Глухівського національного
педагогічного університету
імені Олександра Довженка»
Протокол засідання № 3
від «04» 10 2024 р

ВВЕДЕНО В ДІЮ
Наказом директора
Відокремленого структурного
підрозділу «Професійно-
педагогічний фаховий коледж
Глухівського національного
педагогічного університету
імені Олександра Довженка»
№ 17 від 04.10.2024

Грина БОЯРИНОВА

ПОЛОЖЕННЯ
про самостійну роботу здобувачів фахової передвищої освіти
у Відокремленому структурному підрозділі
«Професійно-педагогічний фаховий коледж
Глухівського національного педагогічного
імені Олександра Довженка»

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення розроблено на основі Положення про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка» (далі – Коледж).

1.2 Самостійна робота здобувача освіти – форма організації освітнього процесу, що передбачає засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу у вільний від навчальних занять час під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

1.3 Підготовка кваліфікованих фахівців, конкурентоспроможних на ринку праці, здатних до компетентної, відповідальної та ефективної діяльності за своєю спеціальністю на рівні європейських і світових стандартів, неможлива без підвищення ролі самостійної роботи, спрямованої на стимулювання професійного зростання здобувачів освіти, виховання їхньої творчої активності.

1.4 Типовим Положенням про організацію освітнього процесу в навчальних закладах фахової передвищої освіти України (наказ МОН України від 02.05.2023, № 510) та Положенням про організацію освітнього процесу у ВСП «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського НПУ ім. О. Довженка» передбачено, що навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувачів освіти визначається робочим навчальним планом і повинен становити не менше 10 годин на один кредит загального обсягу навчального часу для здобувачів освіти, відведеного для вивчення конкретної дисципліни.

1.5 Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи здобувачів освіти визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретної навчальної дисципліни, її місця, значення та дидактичної мети в реалізації освітньо-професійної програми.

1.6 Метою самостійної роботи є системне і послідовне формування компетентностей майбутнього фахівця, досягнення очікуваних результатів навчання та формування у здобувачів освіти самостійності у здобутті і поглибленні знань, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності майбутніх фахівців на сучасному ринку праці.

1.7 Це Положення визначає вимоги та умови, що необхідні для організації самостійної навчальної і дослідницької роботи здобувачів освіти та спрямоване на вирішення таких завдань:

- створення умов для реалізації єдиного підходу викладачів до організації самостійної роботи здобувачів освіти;

- формування у здобувачів освіти практичних навичок самостійної роботи з опрацювання та засвоєння навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань з навчальних дисциплін (курсіві проекти (роботи), розрахунково-практичні роботи, реферати тощо);
- сприяння розвитку у здобувачів освіти мотивації до навчання та поглиблення професійних наукових і практичних інтересів;
- формування професійних якостей, розвитку знань, умінь та навичок майбутніх фахівців;
- сприяння формування у здобувачів освіти культури розумової праці, самостійності та ініціативи у пошуку та набутті знань, вироблення навичок роботи з літературою;
- навчити здобувачів освіти самостійно працювати над літературою (виділяти головне в тексті; складати простий і розгорнутий план; складати конспект; вміти працювати з ілюстрованими роботами (схемами, графіками, діаграмами); систематизувати текст в таблиці і схеми; опрацьовувати декілька джерел; користуватися довідковою літературою);
- творчо сприймати навчальний матеріал і його осмислювати;
- прищепити навички щоденної самостійної роботи в одержані та узагальненні знань, умінь і компетентностей, бажання і готовність постійно навчатись.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

2.1 Зміст самостійної роботи здобувачів освіти.

2.1.1 Самостійна робота здобувачів освіти є невід’ємною складовою освітнього процесу у закладі освіти.

2.1.2 Здобувачі освіти Коледжу зобов’язані виконувати вимоги освітньо-професійної програми (ОПП), яка передбачає, зокрема, самостійне опанування окремих тем навчальних дисциплін..

2.1.3 Самостійна робота здобувачів освіти є однією з форм організації освітнього процесу у Коледжі, за якою заплановані завдання виконуються здобувачами освіти самостійно у позааудиторний час або самостійно під час навчальних занять під методичним керівництвом викладача.

2.1.4 Самостійна робота здобувача освіти передбачає:

- підготовку до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо);
- виконання завдань із навчальної дисципліни протягом семестру: написання рефератів, повідомлень, доповідей, створення презентацій,

- робота з відповідними підручниками та особистим конспектом лекцій тощо;
- виконання завдань, передбачених програмою практики;
 - роботу над окремими темами навчальних дисциплін, які згідно з робочою навчальною програмою дисципліни винесені на самостійне опрацювання здобувачів освіти;
 - підготовку до всіх видів контрольних випробувань, зокрема до курсових, поточних і комплексних контрольних робіт, підсумкових семестрових контрольних робіт та атестації здобувачів освіти;
 - роботу в гуртках, участь у тренінгах, семінарах тощо;
 - участь у науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах, олімпіадах, круглих столах, тощо;
 - самостійного опрацювання навчального матеріалу за рахунок використання ресурсів інформаційно-бібліотечного середовища Коледжу, Глухівського НПУ ім. О. Довженка, відкритих цифрових освітніх платформ тощо.

2.1.5. Форми самостійної роботи здобувачів освіти.

- індивідуальна та групова робота в аудиторії під безпосереднім керівництвом викладача;
- позааудиторна робота, яка здійснюється здобувачів освіти самостійно, без викладача, але під його загальним керівництвом і контролем, зокрема з використанням дистанційних технологій навчання.

2.1.6. Зміст самостійної роботи здобувачів освіти при вивченні певної дисципліни визначається виходячи з галузевих стандартів освіти (у разі їх наявності), освітньою (освітньо-професійною) програмою, робочою програмою дисципліни (силабусом), завданнями та рекомендаціями викладача.

2.1.7 Індивідуальних завдань з певних навчальних дисциплін визначаються викладачами. Індивідуальні завдання виконуються здобувачами освіти самостійно із одержанням необхідних консультацій з боку викладача.

2.2. Залежно від особливостей навчальних дисциплін, можуть виконуватись такі види самостійних робіт:

- закріплення інформації, отриманої безпосередньо на навчальних заняттях;
- робота з навчально-методичними посібниками, дидактичним матеріалом;
- самостійне вивчення окремих тем або питань із розробкою конспекту;
- інноваційно-проектна та дослідницька діяльність;

- виконання підготовчої роботи до лабораторних і практичних занять;
- написання рефератів, есе;
- створення презентацій до всіх видів повідомлень;
- розв’язування задач, виконання вправ;
- виконання курсових робіт та підготовка до їх захисту.

2.3. Методи самостійної дослідницької роботи здобувачів освіти:

- проблемно-пошуковий метод – передбачає самостійне визначення студентом педагогічної проблеми, збір, систематизацію та аналіз інформації, формування висновків;
- проєктний метод – використовується для планування та виконання навчально-дослідницьких завдань або міні-проєктів із аналізом конкретних освітніх ситуацій;
- аналітико-дослідницький метод – передбачає систематичне опрацювання наукових і методичних джерел, збір та аналіз даних, а також спостереження за діяльністю педагогів-практиків і фахівців базових закладів освіти з метою узагальнення отриманих результатів і формування власних;
- метод самостійного опрацювання джерел – передбачає самостійне опрацювання підручників, навчально-методичних посібників, конспектів, бібліотечних та електронних ресурсів;
- інтерактивні методи з елементами дослідження – стимулюють активну роботу студентів через дискусії, аналіз педагогічних ситуацій, рольові вправи, мозкові штурми з обробкою інформації та формуванням власних висновків;
- метод спостереження – студенти спостерігають за діяльністю педагогів-практиків або працівників базових закладів освіти, систематизують та аналізують отримані дані;
- консультативний метод (за підтримки викладача) – викладач забезпечує методичний супровід самостійної роботи студентів, надає рекомендації та сприяє уточненню результатів досліджень.

2.4. Умови для самостійної роботи створюються закладом освіти і його підрозділами, відповідальними за конкретні напрями освітньої діяльності. Матеріально-технічне забезпечення самостійної роботи здобувачів освіти включає:

- ресурси інформаційно-бібліотечного середовища Коледжу, Глухівського НПУ ім. О. Довженка, відкритих цифрових освітніх платформ;
- комп’ютерні класи з можливістю роботи в Інтернеті;

– місця проходження практики (бази практики) відповідно до укладених договорів.

2.5. Вимоги до самостійної роботи.

2.5.1. Самостійна навчальна робота виконується здобувачів освіти під керівництвом викладача, що здійснює аудиторну роботу в цій навчальній групі.

2.5.2. Самостійна робота здобувачів освіти повинна мати такі ознаки:

– бути виконаною особисто здобувачем освіти або підгрупою (командою), де кожен її член самостійно виконує свою частину колективної роботи;

– являти собою закінчену розробку (закінчений етап розробки), де розкриваються й аналізуються актуальні проблеми з певної теми або її окремих аспектів;

– демонструвати достатню компетентність автора в розкритті питань, що досліджуються;

– мати навчальну й/або практичну спрямованість і значимість (при виконанні науково-дослідницької роботи).

2.5.3. Самостійна письмова робота оформлюється відповідно до вимог, розроблених викладачами відповідних циклових комісій.

2.6. Організація самостійної роботи здобувачів освіти

2.6.1. Організація самостійної роботи здобувачів освіти становить систему заходів з цілеспрямованого навчання, контролю, стимулювання та методичного наповнення з метою забезпечення систематичності й ефективності роботи за навчальною дисципліною, при підготовці до семестрового контролю та підсумкової атестації.

2.6.2. При організації самостійної роботи здобувачів освіти викладачу необхідно виходити з місця і ролі навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньо-професійної програми відповідної спеціальності, завдань самостійної роботи здобувачів освіти, щодо формування відповідних компетентностей.

2.6.3. Визначення змісту самостійної роботи здобувачів освіти, форм і методів її організації покладається на відповідну циклову комісію.

2.6.4. Формування змісту самостійної роботи передбачає:

– визначення та обґрунтування необхідного переліку розділів, тем, питань, завдань, що виносяться на самостійну роботу здобувачів освіти;

– визначення змісту та обсягу теоретичної навчальної інформації та практичних завдань із кожної теми, які виносяться на самостійну роботу здобувачів освіти;

- відбір методів і форм самостійної роботи здобувачів освіти відповідно до сучасних технологій навчання;
- визначення форм і методів контролю за самостійним виконанням здобувачів освіти завдань;
- розробка критеріїв оцінювання результатів самостійної роботи здобувачів освіти.

2.7. Навчально-методичний комплекс дисциплін містить компоненти самостійної роботи здобувачів освіти.

3. СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

3.1. Контроль самостійної роботи здобувачів освіти у освітньому процесі може здійснюватися в різних формах представлення результатів самостійної роботи здобувачів освіти. Наприклад, тестування, реферат, контрольні роботи, перевірка виконання індивідуальних завдань, ділові ігри та науково-практичні конференції, семінари, написання доповідей, есе, конспекти першоджерел, інші форми.

3.2. Контрольні заходи включають поточний і підсумковий контроль знань студентів. Виконання самостійної роботи перевіряється переважно під час поточного контролю знань.

3.3. Поточний контроль є частиною освітнього процесу та проводиться під час лекцій, семінарських, практичних і лабораторних занять.

3.4. Форми поточного контролю: усна співбесіда за матеріалами розглянутої теми на початку наступної лекції з оцінкою відповідей студентів; письмове фронтальне опитування студентів на початку чи в кінці лекції, яке може проводитися, наприклад, у формі тестування.

3.5. Виконання деяких завдань самостійної роботи студентів може контролюватися під час проведення лабораторних і практичних занять, під час проведення семінарів (деякі питання семінару можуть торкатися тем, які частково або повністю опрацьовувалася самостійно). Викладач може передбачити проведення семінару повністю за темами самостійної роботи.

3.6. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочою навчальною програмою для засвоєння студентами у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовується під час проведення занять.

3.7. Контроль за опрацюванням навчального матеріалу, винесеного на самостійну роботу, може проводитися викладачем на консультаціях.

3.8. У ході проведення контрольних заходів викладач оцінює:

- рівень засвоєння здобувачів освіти навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
 - уміння використовувати теоретичні знання під час виконання практичних задач;
 - обґрунтованість і логічність викладення самостійно вивченого матеріалу;
 - повноту розкриття теми дослідження;
 - оформлення матеріалів згідно із висунутими вимогами.
- 3.9. Оцінювання самостійної роботи зазначено в Положенні про контроль і оцінювання навчальних досягнень.

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Це Положення розглядається і затверджується Педагогічною радою Коледжу та вводиться в дію наказом директора.

4.2. Зміни та доповнення до цього Положення розглядаються і затверджуються Педагогічною радою Коледжу за поданням заступника директора з навчальної роботи та вводяться в дію наказом директора.

4.3. Це Положення набуває чинності з дня введення його в дію наказом директора Коледжу.